

Landeveiene medføre en saadan, men Jernbanerne gjøre det ikke, saa siger jeg, det er rigtigt, og det er galt. Det er rigtigt, naar man forstaaer ved Udviklingen den, som gaaer langs med Strimmelen; men det er vrangt, dersom man forstaaer ved Udviklingen den, som følger med den Bevægelse, som udvikler sig, og den giver sig tilkjende for den, som nøie undersøger Forholdene, paa en forskjellig Maade. Medens den ved Landeveiene bliver tæt langs med den, fordi ethvert Trin ud af Døren bringer dem paa Landeveien, saa bliver den med Hensyn til Jernbanerne ved Forgreningspunkterne; thi fra ethvert Punkt af disse Forgreninger, der udvikler den sig, og vi behøve kun at undersøge vort eget Lands Udvikling for at vide, hvorledes det dermed forholder sig. I min Ungdom, den første Gang jeg kom igjennem Slesvig, saa var der midt imellem Haderslev og Apenrade, endnu mere imellem Apenrade og Flensborg, og endnu i en høiere Grad mellem Flensborg og Slesvig, ubeboede Strækninger. Nær om Bjerne var der dyrket selv mindre godt Land, medens det bedre, som laa midt imellem Bjerne, var udyrket. Lidt efter lidt er det blevet opdyrket, Kredsen om disse Omsætnings Middelpunkter har udviklet sig hver Dag; men ved en Jernbane, som gaaer igjennem disse udyrkede Strækninger, der skabe vi ved Kunst det, som Naturen har givet Østlysten, og da vil denne Virkning indtræffe omkring disse Middelpunkter for Udviklingen; der vil hver Dag Kredsen udvide sig, og Udviklingen tage til. Den første Gang jeg i min Ungdom marscherede igjennem en berømt Ørken her i Europa, mere berømt end den allerede den Gang fortjente, den saakaldte Lüneborghede, da laa hver Landsby, som det man kalder en Dase i Ørkenen. Jeg er siden kommen igjennem forskellige Strækninger af samme Land, og jeg har fundet, at disse Daser ere samlede sammen; saaledes gaaer det, saaledes vil det gaae der, og det vil ikke vare længe med Jernbanen, inden den er Midtpunktet for saadanne Punkter, der ere fjernede fra Bevægelsen. Naar der f. Ex. er 4 Mills Afstand, saa er det, der ligger tæt op til Jernbanen paa Midten 2 Mil fra noget Sted, hvor Bevægelsen er; det er altsaa fjernere end de, som

ligge 1 Mil ud til Siden, fra selve Stationen, fra selve Omsættningens Middelpunkt; Virkningen skeer altsaa kun paa en anden Maade. Dersom man saa siger Ja, og vender tilbage til det Spørgsmaal om Forbindelsen med Østen, saa siger jeg: Kommer Staten, efter først at være kommen tilrette om en saadan Aare, som gaaer op langs igjennem Landet, og siger: Vi begjære paa Statens Vegne en Aare, som paatværs rammer den et eller andet Sted, saa svarer jeg dertil; det forstaaer jeg, det er rimeligt, det er begribeligt. Siger man f. Ex.: Vi begjære en Aare, som gaaer fra Fredericia ind derpaa, thi det er for os en Art strategisk Aare, det er en Postforbindelse, saa siger jeg, det er i en dobbelt Henseende en behagelig, thi der er den korteste. Kommer man og forlanger den fra Aarhus, saa siger jeg: ja, dersom den fra Aarhus bevæger sig vest og gaaer ind igjennem Landet, saa har den ogsaa en Betydning, men ellers har den mere Betydning for Aarhus end for Staten, for Kjøbenhavn og for Postvæsenet; thi for Aarhus vil den upaatværelig faae en stor Betydning, men det vil dog kun altid være en particulier Betydning. Det er denne Omhu for det Particulair, som vi skulle vogte os for, og den Trudsel, som ligger i, at, dersom vi ikke tage den østlige, saa faae vi heller ikke den vestlige Bane, den troer jeg ikke paa. Jeg har den fuldkomneste Overbeviisning om, at de samme Personer, som paatage sig Forretningerne under de Betingelser, som her er Spørgsmaal om med Hensyn til det One, de paatage sig dem ogsaa med Hensyn til det Andet. De behøve kun at argumentere paa en anden Maade, for at bevise, at det One er ligesaagodt som det Andet; det gaaer dermed som med mangen en Dom, man sælber Dommen først og skriver Motiverne bagefter; have vi først besluttet, at der skal være en Jernbane, saa finde vi ud, hvorfor det er den fordeeligste i Verden, det trykke vi, saa det er let læseligt, dette udbrede vi til mange Mennesker og samle deres Penge. Skaffe vi dem Fordeel, saa er det godt, og, skaffe vi dem ingen Fordeel, saa er det deres Skyld, vi have ikke Noget at bebrejde os. Der var eet af de ærede Medlemmer,